

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae De Homicidio

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1684?]

Conclusio Septima. Ostenditur brevissimè quod non liceat occidere Invasorem facultatum, & fusè quod non liceat occidere Invasorem vitæ.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10951915-6

de sua Religione spargere minantem, occidere, quando alius modus defendendi non suppetit, ut suppetere non videtur, si calumniator sit paratus vel ipsi Religioso vel ejus Religioni publicè, & coram gravissimis viris prædicta impingere, nisi occidatur. Hæc est 17. inter condemnatas ab Alexandro VII. Ex eodem antecedente, licitâ scilicet occisione invasoris vitæ, item facultatum, rectè, ut defendunt Adversarii in Specimine, infert Amicus: Non solum licitum est defendere qua aëlu possidemus, sed etiam ad qua jus inchoatum habemus, & que nos possessuros speramus. Defensionem, ut etiam admittunt Adversarii, intelligit occisivam, quam proinde malè negant intelligi, dum verbis ante dictis immediatè subjungit: Quare licitum est tam Hæredi, quàm Legatario contrâ injustè impediens, ne vel hæreditas adeatur, vel Legata solvantur, se defendere, sicut & jus habenti in Cathedram & præbendam contrâ eorum possessionem injustè impediens.

Veræ-ne, an falsæ sint hæ consequentiæ: si liceat occidere invasorem vitæ, licet etiam facultatum; si facultatum, licet & honoris, adeoque fas est viro honorato, &c. Item si facultatum, ergò est licitum Religioso, vel Clerico, &c. Et denique si facultatum, ergo etiam eorum, ad qua jus inchoatum habemus. Veræ-ne inquam, an falsæ sint illæ consequentiæ, hæcenus non inquirimus. Demus ergo Lessio hæc esse veram consequentiam, si liceat occidere invasorem facultatum, ergo fas est viro honorato, &c. Demus pariter P. Amico quod vera sit hæc consequentia, si facultatum, ergo est licitum Religioso vel Clerico, &c. Demus similiter Auctoribus Speciminis etiam hæc esse veram: si facultatum, ergo etiam eorum ad qua jus &c. Et omnibus illis demus, quod vera sit hæc consequentia: si licet occidere invasorem vitæ, licet facultatum. Verum nunc illi, velint nolint, coguntur nobis vicissim dare; quod bene sequatur ab opposito consequentis ad oppositum antecedentis: falsum est 1. quod fas sit viro honorato occidere invasorem, qui fustem, vel alapam nititur impingere: falsum est 2. quod licitum sit Religioso vel Clerico calumniatorem gravia crimina de se vel de sua Religione spargere minantem occidere, quando, &c. Falsum est 3. quod liceat defendere defensione occisivâ, ad qua jus inchoatum habemus: ergo etiam falsum est illud antecedens, ex quo quodlibet illorum infertur scilicet hoc: Licitum est occidere invasorem facultatum.

Similiter ab opposito consequentis sequitur ad oppositum antecedentis: si falsum est quod liceat occidere invasorem facultatum, falsum est, quod liceat occidere invasorem vitæ: adeoque argumento, ut aiunt, ad hominem adversus Lessium, Amicum, Authores Speciminis, & tam multos alios, qui etiam ejusmodi consequentias fecerunt, jam probatum est, quod illicitum sit, non solum occidere invasorem facultatum, sed etiam illicitum sit occidere invasorem vitæ. Verum ut hoc omnibus, & absolutè probetur alio argumentorum genere, quàm quæ ad hominem vocantur, probandum est.

CONCLUSIO SEPTIMA.

Offenditur brevissimè quod non liceat occidere Invasorem facultatum, & fusè quod non liceat occidere Invasorem vitæ.

§. I.

Occisio Invasoris facultatum necessarid invertit ordinem amoris & adversatur præcepto dilectionis proximi.

IN Thesibus die 27. Januarii hoc anno defensis, Conclusionem tertiâ, probavimus quod virtus sit Ordo amoris & quod vitium sit inordinatio amoris. Ubi etiam assignavimus aliquas regulas ad ordinem amoris spectantes, inter quas secunda erat: Creaturæ rationales præ irrationalibus sunt diligendæ, & vita corporalis præ rebus inferioribus. Porro huic regulæ

B

regulæ

gulæ tam manifestè repugnat occiso hominis pro rebus temporalibus, quàm clarum est res temporales pro quibus conservandis proximi vita perditur esse hâc inferiores. Clarum etiam est res istas temporales esse inferiores spe salutis aternæ proximi, quæ tunc unâ cum vita temporali perditur. Quam procul ille occisor abest à spiritu Christi, non solum res temporales, sed etiam vitam ipsam dantis pro salute nostra. Quàm bellè præterea ille qui pro re temporali occidit proximum diligit illum sicut seipsum. Denique quomodo implet illud, *Et nos debemus pro fratribus animas ponere.*

§. 2.

Ratione ex parte principii occisionis verbis Sancti Augustini ante expressâ ostenditur illicitè occidi Invasorem Vita.

Conclusionem 1. harum Thesium, primùm nostris, deinde S. Augustini verbis diximus, quod his exceptis, quos Deus occidi jubet, siue data lege, siue ad personam pro tempore expressa iussione, quisquis hominem vel se ipsum, vel quemlibet occiderit, homicidii crimine innectatur. Ratio hujus assertionis, ibidem allegata, est: quod Deus jus vitæ & necis ita sibi soli reservaverit, mandando ante legem: *quicumque effuderit humanum sanguinem, fundetur sanguis illius.* Gen. 9. & in ipsa Lege: *non occides*, ut hominem ab homine occidi noluerit, nisi secundum exceptiones, ipsius Dei auctoritate factas; quales lib. 1. de Civit. cap. 21. S. Augustinus agnoscit in ipsis regulis à se positis duas, & in exemplorum speciebus tres: nam de his ait: "nequaquam contra hoc præceptum fecerunt, quo dictum est, *non occides*, qui Deo auctore bella gesserunt (en primam exempli speciem) aut personam gerentes publicæ potestatis secundum ejus leges, hoc est, justissimæ rationis imperium, sceleratos morte punierunt. (Hæc est secunda exempli species) Et Abraham non solum non est culpatus crudelitatis crimine, verum etiam laudatus est nomine pietatis, quod voluit filium nequaquam scelerate, sed obedienter occidere." (& illa est tertia species exempli.) Quisquis proinde censet licite occidi invasorem vitæ, debet similiter ostendere, quod Deus ipse lege generali, vel iussione speciali ab hoc suo præcepto, *non occides*, exceperit occisorem invasoris vitæ; sed illa exceptio hæctenus ostensa non fuit, imo, ut credimus, ostendi numquam poterit.

§. 3.

Ratione ex parte finis ipsius occisionis verbis S. Augustini ante expressâ, ostenditur, illicitè occidi Invasorem vita.

Dum præcepta patientiæ ex Evangelio allegavimus. Conclusionem secundâ, Augustini rursus verbis diximus: *Ista præcepta magis ad præparationem cordis, quæ intus est, pertinere, quàm ad opus, quod in aperto fit; ut teneatur in secreto animi patientia cum benevolentia, in manifesto autem id fiat, quod eis videtur prodesse posse, quibus bene velle debemus.* Epist. 5. ad Marcellinum. Sed quis dicet occisorem invasoris vitæ in manifesto id facere, quod illi, siue salutem ejus aternæ proficit.

§. 4.

Ipsâ auctoritate S. Augustini probatur illicitè occidi Invasorem vita.

S Augustini Adversarii, contra quos Vindicias Augustinianas conscripsit Ex: P. Henricus Noris, S. Patri velut errorem objiciunt, eum dixisse: *Haud licitum esse, occidere grassatorem, qui nobis velit vitam eripere.* Ergò ipsimet fatentibus Augustinus censuit, id esse illicitum.

illicitum. Et revera, ita censuisse Augustinum, probatur imprimis ex lib. 1. de lib. arb. cap. 5. ubi dicit, eos non esse à peccato liberos, qui pro his rebus, quas contemni oportet, humana cæde polluti sunt. Inter res illas comprehendit etiam vitam corporis, & generaliter omnia, quæ inviti possumus perdere. Verba Augustini sunt: *Quomodo enim apud eam (divinam Providentiam) sunt isti à peccato liberi, qui pro his rebus, quas contemni oportet, humana cæde polluti sunt.* Hæc Augustinus ante Episcopatum, qui jam Episcopus in eadem sententia stetit, quam etiam militaribus Præfectis persuasit: nam Publicolæ viro illustri & militari, à quo super simili quæstione consultus fuerat: respondit Epist. 154. *De occidendis hominibus, ne ab aliis quisquam occidatur, non mihi placet consilium, nisi forte sit miles, aut publicâ functione teneatur, ut nec pro se hoc faciat, sed pro aliis, vel pro civitate, ubi etiam ipse est, accepta legitima potestate, si ejus congruit persona.*

§. 5.

Authoritate Sanctorum Cypriani & Ambrosii idem probatur.

Sanctus Cyprianus Epist. 56. & 57. docet quod *occidere innocentibus nec nocentem licet.* Neque vero mirum cuiquam videri debet, in annotationibus ad Epist. 57. Cyprianum in ea fuisse sententia ut potius fugiendum esse judicaret Christianis, quam ut se tuerentur contra Principis persecutoris impetum, quum apud illos nullus esset legitimus Magistratus, cui solus permissus est gladius. Hactenus Pamelius. Similia habet Rigaltius in notis ad Epist. 56. ad illa verba Cypriani, *quibus (Christianis) occidere non licet.* Arma Christianorum, inquit, preces & lachrymæ, quandoque fuga: sæpissimè autem fortis patientiæ constantia pro nomine Christi. Tertullianus in Apolog. apud istam disciplinam magis occidi licet quam occidere. Christus exarmato Petro, omnem Christianum discinxit. Hæc Rigaltius.

S. Cypriano conformis est Ambrosius lib. 3. Officiorum cap. 4. *Quærent aliqui, inquit, si sapiens in naufragio positus insipienti naufrago tabulam extorquere possit, utrum debeat. Mihi quidem, etsi probabilius communi videatur usui sapientem de naufragio, quam insipientem evadere, tamen non videtur quod vir Christianus & justus & sapiens quærere sibi vitam alienâ morte debeat; utpotè qui etiamsi in latronem armatum incidat, ferientem referire non possit; Ne dum salutem defendit, pietatem contamineat. De quo in Evangelii libris, aperta & evidens sententia est; *reconde gladium tuum; omnis enim qui gladio percusserit, gladio ferietur.* Si ad hæc verba S. Ambrosii, qui, Christianus, etiamsi in latronem armatum incidat, respondeas, agi de repercute potius ex vindicta, quam ex defensionis necessitate; non subsistit responsum: quia S. Ambrosius subjungit, *ne dum salutem defendit, pietatem contamineat;* agit proinde de repercute ex defensionis necessitate.*

Plures alii Patres pro eadem sententia, quod non liceat occidere invasorem vitæ, ab aliis citantur, quos compendii causa in hisce Thesibus omittimus. Credimus equidem non abs re futurum si de mente S. Thomæ, quem alii pro hac sententia, alii contra eam stare putant, hic inquiramus.

CONCLUSIO OCTAVA.

Quid S. Thomas senserit de occasione Invasoris vitæ.

Postquam S. Thomas 2. 2. q. 64. art. 7. quæsierat utrum liceat alicui occidere aliquem se defendendo; jamque ad propositam quæstionem responderat verbis illis, quæ nos pro sententiâ nostrâ, & alii pro oppositâ interpretanda censent, ultra non inquit